

หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

เรีงรำวง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓-๕

กระทรวงศึกษาธิการ

หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย
ชุด คนตรี-นาฏศิลป์

เรื่อง

เรีงรำวง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ - ๔

กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์แจกครั้งที่ ๑ จำนวน ๔๘,๐๐๐ เล่ม

พ.ศ. ๒๕๓๑

ผู้จัดพิมพ์ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ISBN 974-10-0584-9

เลขทะเบียน	79602.1
เลขที่	
วันที่	1 พ.ค. 32

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา

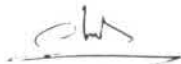
๓๐๕-๓๑๐ ปากซอยบ้านบ่อตร อ.นนทบุรีเมือง เขตปทุมธานี โทร. ๕๐๕๐๐ นานาพูน ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

คำนำ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินโครงการผลิตหนังสืออ่านเพิ่มเติมเสริมการเรียนรู้ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ เพื่อให้นักเรียนมีหนังสือสำหรับศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เรือร้าง นี้ เป็นเล่มหนึ่งในชุดดนตรี-นาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓-๔ มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการละเล่นพื้นเมือง การร่ายพื้นเมืองซึ่งนิยมแสดงกันในงานประเพณีต่าง ๆ ของไทยรวมทั้งร่ายมาตรฐาน ที่ถือกันว่าเป็นแบบแผนการร่ายดั้งเดิม การเขียนมุ่งเน้นให้นักเรียนรักการอ่าน เกิดความเพลิดเพลินและได้ความรู้ ครูหรือผู้ใหญ่อาจซักถามและอธิบายเพิ่มเติม อาจจะช่วยฝึกเพิ่มพูนทักษะด้านนี้ให้กับเด็ก ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน จำสละสำคัญ สามารถปฏิบัติและนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

กรมวิชาการขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ไว้ ณ โอกาสนี้

(นายวิเวก ปางพุฒิพงศ์)

อธิบดีกรมวิชาการ

๒๕ กรกฎาคม ๒๕๒๔

โรงเรียนเลิกแล้ว นักเรียนต่างพากันกลับบ้าน บ้างก็เดิน
คุยกันอย่างสนุกสนาน บ้างก็รีบเดินเพื่อกลับไปช่วยพ่อแม่ทำงาน
บ้าน และบ้างก็คุยกันถึงเรื่องงานที่คุณครูสั่งให้ทำ

รัชนีพูดกับนารีและเพื่อน ๆ ว่า “อาทิตย์หน้าคุณครูจะให้
พวกเราทำกระทง”

“ดีซี เราจะได้ทำกระทงเป็น ไม่ต้องไปซื้อ และจะได้มีกระทง
ไปลอยกันในวันลอยกระทงที่ใกล้จะถึงนี้” นารีพูดต่อ

เด็ก ๆ อายากรู้อเรื่องเกี่ยวกับวันลอยกระทง สายใจจึงได้ชวน
รัชนี นารี และเพื่อน ๆ ไปหาป้าพิกุลเพื่อขอให้เล่ารายละเอียด
เกี่ยวกับประเพณีลอยกระทงให้ฟัง ป้าพิกุลคือป้าของสายใจ
เคยเป็นครูสอนนาฏศิลป์และรู้เรื่องเกี่ยวกับประเพณีลอยกระทงดี
ทุกคนจึงนัดกันว่า จะไปตอนเช้าวันรุ่งขึ้น ซึ่งเป็นวันหยุดเรียน
สายใจบอกให้เพื่อน ๆ ขออนุญาตพ่อแม่ด้วย

วันรุ่งขึ้นที่บ้านของสายใจ ป้าพิกุลเตรียมขนม ผลไม้ และ
อาหารกลางวันไว้เลี้ยงเพื่อน ๆ ของสายใจ เมื่อรัชนี นารี และ
เพื่อน ๆ มาถึงก็เข้าไปไหว้ทำความเคารพป้าพิกุล ป้าพิกุลทักทาย
คุยกับเด็ก ๆ ทุกคนอย่างสนุกสนาน พร้อมกับบอกให้รับประทาน
ขนมและผลไม้

สายใจบอกป้าพิกุลว่า เดือนๆ อยากรวบรวมเรื่องลอยกระทง
จึงพากันมาหาป้าพิกุลในวันนี้ ป้าพิกุลสัญญาว่าจะเล่าให้ฟังแน่ๆ
แต่ขอให้กินอาหารกันให้อิ่มเสียก่อน หลังจากนั้นจึงชวนให้
ออกมาคุยกันที่ใต้ต้นไม้หน้าบ้าน

เมื่อเด็ก ๆ ทุกคนนั่งกันเรียบร้อยแล้ว ป้าพิกุลจึงเริ่มเล่าว่า
“เมื่อถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ ของทุกปี จะมีการลอยกระทง
กันเป็นประจำ เป็นประเพณีของไทยเรามาแต่โบราณ และเมื่อ
ถึงวันนั้น น้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาจะขึ้นเต็มเปี่ยมไป เวลาตกลงกิน

พระจันทร์เต็มดวงส่องแสงสว่างไปทั่วท้องน้ำและท้องฟ้า สวยงามมาก เราเรียกคืนนี้ว่า ‘คืนวันเพ็ญ’ ตามปกติในคืนนี้ ท้องฟ้าจะแจ่มใสไม่มีเมฆหมอก จึงเป็นคืนที่เหมาะสมสำหรับการเล่นสนุกสนานรื่นเริงกัน”

เด็ก ๆ สนใจการเล่นสนุก ๆ ในคืนวันเพ็ญ ต่างพากันถามถึงการเล่นในคืนนั้น ป้าพิกุลตอบว่า “มีการเล่นสนุก ๆ มากมายแล้วแต่ว่าใครจะเล่นอะไรกัน เช่น การละเล่นพื้นเมืองต่าง ๆ”

รัชนิสสงสัยว่า การละเล่นพื้นเมืองคืออะไร ป้าพิกุลบอกว่า

“เรื่องนี้ไปเชออดชิบเขมททหน่อยนะเหื่อพวกททจะไ้เข้าใจ การ
เล่นกันการละเล่นนั้นต่างกัน อันเป็นการเล่นททมาขถึงจะททำสิ่งใด
ก็ได้เหื่อสนุกทหรือผ่อนกลายอารมณ์ แต่การละเล่นนั้นททมาขถึง
มทรสทหรือการแสดงต่าง ๆ เหื่อความสนุกสนานรื่นเริง ส่วน
การละเล่นพื้นเมืองทือการแสดงต่าง ๆ ตามประเพณีเป็นทที่นิยม
กันในท้องถิ่นแต่ละภททของประเทศสไทย การละเล่นพื้นเมือง
มักเล่นกันเหื่อความสนุกสนานรื่นเริงในเทศกาลต่าง ๆ เป็นการ
เชื่อมความสัมพันธ์กันระหว่างมิตรสหาย ไม่ได้เล่นเหื่อเป็น

การเล่นเพลงเรือ

อาชีพหรือเพื่อหารายได้ การเล่นจะมีการขับร้องหรือการเฟ้อนรำประกอบ จะมีดนตรีประกอบหรือไม่ก็ได้ พวกหนูคงมองเห็นความแตกต่างแล้วนะ”

นริธามต่อว่า “การกะเล่นพื้นเมือง ถ้าไม่มีดนตรีประกอบแล้วจะเล่นได้อย่างไรกะ”

ป้าพิกุลตอบว่า “เล่นได้ไม่ยากเลย การแสดงพื้นเมืองบางอย่างไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องดนตรีประกอบ เช่น เพลงเรือ เพลงพวงมาลัย และเพลงฉ่อย เป็นต้น วิธีการเล่นก็ถือ ผู้เล่นคน

การเล่นเพลงพวงมาลัย

หนึ่งจะร้องเพลงและแสดงท่าทาง พร้อมกันนั้นผู้เล่นคนอื่นๆ ก็ช่วยกันตบมือเป็นจังหวะ เพียงเท่านี้ก็สามารถเล่นกันได้แล้ว ไม่จำเป็นต้องมีเครื่องดนตรีประกอบจ๊ะ”

ป้าพิศุลอยขาให้เด็ก ๆ ได้เล่นการละเล่นพื้นเมืองต่างๆ

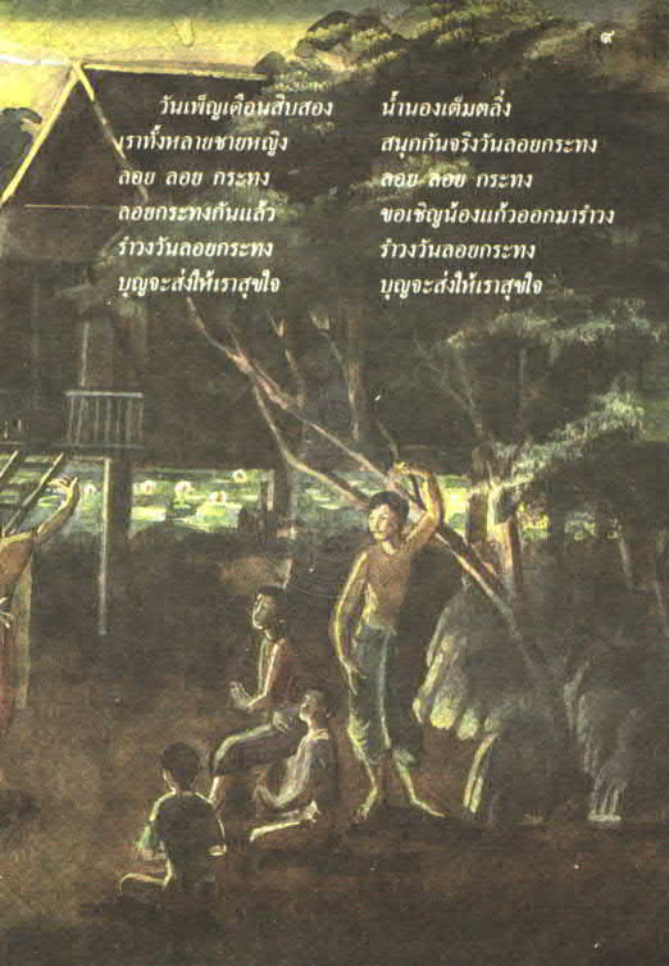

สักอย่างหนึ่ง จึงถามเด็กๆ ว่า “ใครเคยได้ยินเพลงลอยกระทงบ้าง” ทุกคนต่างแย่งกันตอบว่า เคยได้ยิน แต่อยากให้ป้าพิกุลร้องให้ฟังเพราะทราบว่าป้าพิกุลร้องเพลงเก่งอยู่แล้ว ป้าพิกุลจึงร้องเพลงลอยกระทงให้เด็กๆ ฟัง

วันเพ็ญเดือนสิบสอง
เราทั้งหลายชาวหญิง
ลอบ ลอบ กระทง
ลอบกระทงกันแล้ว
ร่ำวงวันลอบกระทง
บุญจะส่งให้เราสุขใจ

น้ำนองเต็มตลิ่ง
สนุกกันจริงวันลอบกระทง
ลอบ ลอบ กระทง
ขอเชิญน้องแก้วออกมาร่ำวง
ร่ำวงวันลอบกระทง
บุญจะส่งให้เราสุขใจ

ขณะที่ป้าพิกุลร้องถึงตอน “ขอเชิญน้องแก้วออกมาราวง” เด็ก ๆ นึกสนุกต่างพากันร้องตามไปด้วยอย่างสนุกสนาน เพราะว่าเด็ก ๆ เกือบทุกคนร้องกันได้อยู่แล้ว

วิชณี นารี สายใจ และเพื่อน ๆ สนุกกับการร้องเพลงลอยกระทงมาก จึงพากันร้องอีกหลายเที่ยว ป้าพิกุลได้เปิดเพลงลอยกระทงจากเครื่องบันทึกเสียงที่เตรียมไป เด็ก ๆ ร้องคลอไปด้วย ช่วยให้บรรยากาศครึกครื้นยิ่งขึ้น

ป้าพิกุลสนทนากับเด็ก ๆ ว่า “เพลงลอยกระทงที่เราร้องกันนี้ใช้ประกอบการละเล่นพื้นเมืองอย่างหนึ่ง ใครทราบบ้างว่า

เป็นการละเล่นอะไร”

เด็ก ๆ แข่งกันตอบว่า “ร่ำวงกะ”

ต่อจากนั้นป้าพิกุลชวนให้เด็ก ๆ ร่ำวง เด็กบางคนอยากรำ แต่รำไม่เป็น ป้าพิกุลบอกว่ารำไม่ยาก จะรำทำไหนก็ได้ สำคัญต้องให้ถูกหรือเข้ากับจังหวะ การก้าวเท้าก็ต้องก้าวให้ถูกจังหวะ ป้าพิกุลเปิดเครื่องบันทึกเสียงเพลงลอยกระทงให้เด็ก ๆ รำ และชวนให้ร้องเพลงตามไปด้วย บางคนที่ยังไม่กล้ารำก็ร้องเพลง และตบมือไปตามจังหวะอย่างสนุกสนาน ป้าพิกุลซึ่งมีความสามารถทางการรำอยู่แล้วก็ได้ร่วมรำวงไปกับเด็ก ๆ ด้วย เด็ก ๆ

ก็จะเตรียมตัวไปลอบกระหนาบตามริมแม่น้ำ ลำคลอง แล้วก็จะพากันไปสนุกสนานตามบ้านหรือตามลานวัดซึ่งจัดเทศกาลลอบกระหนาบ การเล่นในวันลอบกระหนาบนอกจากการเล่นพื้นเมืองที่กล่าวแล้วยังมีการเล่นอย่างอื่นอีก เช่น การเล่นจุดดอกไม้ไฟ ชนิดต่าง ๆ บางชนิดอาจทำให้เกิดอันตรายได้ ถ้าหากไม่เข้าใจวิธีเล่น และเล่นไม่ถูกสถานที่ เช่น เล่นใกล้ ๆ บ้าน ใกล้สถานที่ที่ติดเชื้อเพลิงได้ง่าย หรือเล่นในที่ที่มีคนจำนวนมาก อาจเกิดอันตรายได้รับบาดเจ็บหรือไฟไหม้บ้านเรือนได้ เพราะฉะนั้นก่อนที่เด็ก ๆ จะเล่นดอกไม้ไฟ ควรมีผู้ใหญ่คอยช่วยแนะนำวิธีการเล่น และคอยควบคุมการเล่นอยู่ตลอดเวลาอย่างใกล้ชิด ไม่ควรเล่นกันเองตามลำพัง”

“เราลอบกระหนาบกันทำไมคะป้า” นารีถามขึ้น เพราะอยากทราบเรื่องนี้มานานแล้ว

ป้าพิกุลจึงอธิบายให้ฟังว่า “การลอบกระหนาบกระทำเพื่อบูชา รอยพระพุทธบาทที่ประดิษฐาน ณ หาดทรายแม่น้ำนัมมทา เป็นการระลึกถึงคุณของพระพุทธเจ้า และสำนึกคุณของน้ำในแหล่งน้ำต่าง ๆ อันเป็นสิ่งจำเป็นของชีวิต รวมทั้งขอขมาที่อาจทำการใด ๆ อันเป็นเหตุให้แหล่งน้ำนั้นไม่สะอาด” ป้าพิกุลยังสอนเด็ก ๆ ด้วยว่า “การทำให้แม่น้ำลำคลองสกปรก เช่น ทิ้งขยะมูลฝอยเป็นสิ่งไม่ดีไม่ควรทำนะจ๊ะ”

ป้าพิกุลเล่าเพิ่มเติมว่า “มีหนังสือเล่าถึงความเป็นมาของการลอบกระหนาบว่า เมื่อประมาณ ๘๐๐ ปีมาแล้ว สมัยสุโขทัยเป็นราชธานี นางนพมาศสนมของพระร่วง พ่อเมืองในครั้งนั้นได้

ประดิษฐ์กระทงเป็นรูปดอกบัวสำหรับลอยประทีปโคมไฟ ใน เทศกาลวันเพ็ญเดือน ๑๒ และนับแต่นั้นมา ประชาชนทั่วไปก็ นิยมทำกระทงสำหรับลอยในเทศกาลนี้เป็นรูปดอกบัว”

ร้านี่สนใจเรื่องการรำเป็นพิเศษ จึงบอกป้าพิกุลว่า “เพลง
ลอยกระทงที่รำกันเมื่อกี้นี้พวกหนูรำไม่สวยเท่าป้ารำ หนูและ
เพื่อน ๆ อยากรำสวยอย่างป้าละ”

ป้าพิกุลยิ้มด้วยความเอ็นดูที่เด็ก ๆ สนใจและอธิบายว่า “ทำ
รำที่ป้ารำเมื่อกี้นี้เรียกว่า ทำสวดสร้อยมาลาแปลงจ๊ะ มักใช้ใน
การรำวงพื้นเมือง ซึ่งการรำวงพื้นเมืองนั้นเป็นการรำตามจังหวะ
เดินไปเป็นวงไม่ต้องใช้ท่ารำมาก เพลงหนึ่ง ๆ อาจใช้ท่ารำทำเดียว
หรือหลายท่าก็ได้ไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงความหมายของท่ารำตาม
เนื้อร้อง”

พากัน

นารีชักต่อว่า “ทำรำตามเนื้อร้องเป็นอย่างไรละ”

ป้าพิกุลตอบว่า “ทำรำตามเนื้อร้อง เราเรียกว่า ภาษาท่า เป็นการตีบทในการรำอย่างหนึ่ง คำร้องในเพลงที่จะรำมืออย่างไรก็ทำท่าไปตามคำร้องนั้น เรียกกันว่า ตีบท ทำรำจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความยาวของเนื้อร้องในเพลงนั้น เราใช้ภาษาท่าเป็นการสื่อความหมายอย่างหนึ่ง คือ แสดงกิริยาอาการแทนคำพูด เช่น คำว่า รัก ทำท่าเกอดอก วิถีรำคือ แขน่มือทั้ง ๒ ข้าง ไขว้ทับเหนืออก”

ป้าพิกุลอธิบายพร้อมกับทำท่าทางประกอบไปด้วย

“ถ้าใช้นิ้วชี้ชี้ที่ปาก ใช้แทนคำพูดว่า กิน ก็ได้ ถ้ากล่าวถึง

สถาบันควรเคารพ เช่น ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หรือกล่าวถึงความดีงามก็ประนมมือขึ้นสูง ถ้ากล่าวถึงสิ่งทั้งหลาย ทำท่าแบมือผายออกไปด้านข้าง” ป้าพิศกลอนบายและสาธิตด้วยท่ารำที่งดงาม

ท่ากล่าวถึงสถาบันควรเคารพ

ท่ากล่าวถึงสิ่งทั้งหลาย

ป้าพิกุลอธิบายต่อว่า “เพลงร่ำวงบางเพลงอาจแสดงความหมายของเนื้อร้องด้วยภาษาท่าได้ เช่น เพลงลอยกระทงเนื้อร้องที่นายปัญญา รุ่งเรือง แต่ง ก็รำด้วยการตีบทได้” รัชนีอยากรำเพลงลอยกระทงเนื้อร้องใหม่ จึงขอให้ป้าพิกุลแนะนำการตีบทด้วยภาษาท่ากับเพลงดังกล่าว ซึ่งเด็กๆ ยังไม่เคยร่ำมาก่อน ป้าพิกุลจึงทำท่าเป็นตัวอย่าง ดังนี้

เนื้อร้อง

เด็กเอ๋ยเรือย่ำช้า
มาชิมาลอยกระทง
ตั้งจิตดำรง
ให้มั่นคงในความดี
ถ้าคืนเดือนหงายแสงจันทร์ฉายวารี
เราลอยกระทงนี้
บูชาองค์พระศาสดา

ภาษาท่า

ยืนโยกตัวซ้ายขวา
กวักมือเรียก
ยกมือพนม
ยกมือขวาสูง
ยก ๒ มือ ผายออก
ยกมือไปซ้ายขวา
ยกมือพนม

เด็กทุกคนพอใจกับการฝึกรำเพลงลอยกระทงกันมาก เมื่อรำกันได้คล่องแล้ว ป้าพิกุลจึงแนะนำว่า “พวกหนูควรฝึกรำวงพื้นเมืองกันบ้าง รำวงพื้นเมืองรำไม่ยาก ท่ารำที่ใช้ก็คิดกันเองง่าย ๆ เพียงแต่ให้ออกจังหวะเท่านั้น เพลงที่ใช้ก็มักจะเป็นเพลงที่ร้องกันได้อยู่แล้ว เช่น เพลงตามองตา และเพลงขอมาลี”

นารีและเพื่อนเคยได้ขึ้นเพลงตามองตา และเพลงขอมาลีแล้ว และทุกคนต่างก็ร้องเพลงนี้กันได้ ป้าพิกุลจึงให้นารีและเพื่อน ๆ ร้องให้ฟัง ทุกคนช่วยกันร้องเพลงตามองตา และเพลงขอมาลีกันอย่างสนุกสนาน ป้าพิกุลเขียนเนื้อเพลงไว้บนแผ่นป้ายด้วย

ตามองตา

ตามองตา	สาวคนงามจ้องมองกัน
รู้ลึกเลี้ยวเข้าหน้าใจ	รักฉันที่ไม่รัก
หลงฉันก็ไม่หลง	ฉันขึงอกก็ต่อเธอไม่ได้
รูปอย่างงามวิไล	เหมือนดอกไฟที่เธอถือมา

ขอมาลี

ขอมาลี คนถึงของพี่ก็มา สดขงวังบนนา
 เอยเจ้าถิ่น (ข้า) ไร่นาอันดีไปไหน ทำไม่ทิ้ง
 ไม่ส่องแสง (เดือน) งามแสงสว่าง เหม่นน้อย
 ลอยมาบัง (ข้า)

นาเรียบอกว่า “หนูร้องเพลงตามองตา และเพลงซอมาลีได้นานแล้ว แต่ไม่ทราบมาก่อนว่า เพลงนี้เป็นเพลงประกอบการรำวงพื้นเมืองค่ะ”

“แล้วทำไมถึงเรียกว่า รำวงเล่าคะ” รัชนิสงสัย

ป้าพิกุลตอบว่า “รำวงเป็นการละเล่นของชาวบ้านอย่างหนึ่ง นิยมเล่นกันทั่วไป โดยเฉพาะในท้องถิ่น สาเหตุที่เรียกว่ารำวง ก็คงจะมาจากการรำที่ก้าวเท้าเคลื่อนย้ายตามกันเป็นวง เดิมทีเดี๋ยวเรียกว่ารำโทน และเหตุที่เรียกว่า รำโทน ก็เนื่องมาจากการทำจังหวะด้วยโทนเป็นหลักนั่นเอง”

“โทนคืออะไรคะคุณป้า” นาธิถามต่อ

ป้าพิกุลตอบว่า “โทนเป็นเครื่องดนตรีชนิดหนึ่ง ใช้ทำจังหวะ และใช้เป็นจังหวะหลักในการรำวง ลักษณะรูปร่างของโทนเป็นกลองชิงด้วยหนังหน้าเดียว ตัวโทนหรือที่เรียกว่าหุ่นทำด้วยไม้จะ”

ป้าพิกุลให้สาบใจไปหยิบโทนมาให้เพื่อน ๆ ดู แล้วตีจังหวะรำวงให้ฟังคือ จังหวะ “ปะ โท้น ปะ โท้น ปะ โท้น โท้น” ป้าพิกุลตีจังหวะรำวงให้ฟังหลายครั้ง พร้อมกับให้เด็ก ๆ ร้องจังหวะการตีโทนและตบมือตาม ต่อไปก็ให้เด็ก ๆ ฝึกตีโทนจังหวะรำวงทุกคนสนุกสนานกับการตีโทน ร้องจังหวะโทนและตบมือตามไปด้วย บ้างก็ร้องเพลงตามองตา ซอมาลี ตลอดจนเพลงรำวงอื่นๆ เท่าที่จะนึกได้

เมื่อเด็ก ๆ ทราบเกี่ยวกับเรื่องการรำวง และการตีโทนจังหวะรำวงกันแล้ว ป้าพิกุลยังได้ให้ความรู้กับเด็ก ๆ ต่อไปอีกว่า “นอกจากรำวงพื้นเมืองแล้ว ยังมีรำวงอีกอย่างหนึ่งเรียกว่า รำวงมาตรฐาน

การตีโทน

ซึ่งกรมศิลปากรได้ปรับปรุงการรำไท่น โดยแต่งเนื้อร้องและทำนองเพลงขึ้นใหม่ แล้วนำทำรำแม่บทบางท่าของนาฏศิลป์มาใช้เป็นทำรำ เช่น ทำสอด้สร้อยมาลา ใช้รำกับเพลงงามแสงเดือน ทำซึกแป้งผัดหน้า ใช้รำกับเพลงชาวไทย การร่ายตามแบบที่กำหนดนี้เรียกว่าร่ายมาตรฐาน ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าเป็นการรำที่มีความงดงาม แปลกตา สนุกสนาน และให้ความภาคภูมิใจแก่ผู้รำและผู้พบเห็นอีกด้วย”

“สอด้สร้อยมาลา”
(ทำร่ายมาตรฐาน)

“ซึกเป้งกิดหน้า”

“รำไทย”

“รำข้าว”

“พรหมธนา”

“ชุงพูนหาง”

“ช้างประสาธนา”

“จันทร์ทรงกรด”

“ผาสุก”

“แขกเต้าเข้าวัง”

สีดาถามว่า “ร่างมาตรฐานมีกี่เพลงคะ”

ป้าพิกุลตอบว่า “มีด้วยกันทั้งหมด ๑๐ เพลง ทั้ง ๑๐ เพลงนี้ท่านผู้หญิงละเอียด พิบุลสงคราม แต่งเนื้อร้อง ๖ เพลง เป็นทำนองของกรมศิลปากร ๒ เพลง คือ เพลงดอกไม้ของชาติ และเพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ ส่วนทำนองอีก ๔ เพลง กรมประชาสัมพันธ์ เป็นผู้แต่ง ได้แก่ เพลงบุษยานุภร หญิงไทยใจงาม ดวงจันทร์ขั้วฟ้า และ เพลงยอดชายใจหาญ ที่เหลือคือ เพลงงามแสงเดือน ชาวไทย รำซิมรา คั่นเดือนหงาย จมื่น มานิตย์เรศ นามเดิมคือ เฉลิม เสวตนันท์ แต่งเนื้อร้อง และ นายมนตรี ตราโมท ปรับปรุงทำนองเพลงจากของเดิม สำหรับผู้คิดประดิษฐ์ทำร่างมาตรฐานทั้ง ๑๐ เพลง คือ หม่อมต่วน นามจริงคือ นางสาวลักษณ์ ภัทรนาวัน นางมัลลี กองประภัสร์ และนางลมุล ชมะคุปต์”

เด็ก ๆ สนใจกันมาก และอยากรำกันได้ แต่ป้าพิกุลบอกว่า “เรื่องนี้ต้องใช้เวลาฝึกกันอีกนาน อีกทั้งที่โรงเรียนคุณครูก็จะสอนให้ด้วยถ้าพวกหนูสนใจ เวลาคุณครูสอนก็ตั้งใจเรียนซิจ๊ะ จะได้รำเก่ง และถ้าหากมีเวลา ป้าจะช่วยเพิ่มเติมให้ภายหลังดีไหมจ๊ะ”

เด็ก ๆ เห็นว่าได้รับกวนป้าพิกุลมานานจนเวลาบ้ายมากและกลัวว่าทางบ้านจะเป็นห่วง จึงพร้อมใจกันกล่าวขอบพระคุณและลากลับบ้าน

ระหว่างที่เดินกลับบ้าน รัชนิกล่าวขึ้นว่า “วันนี้เราได้รับความรู้อะไรจากป้าพิกุลบ้าง ใครจะบอกได้”

นารีตอบว่า “เรื่องแรกก็คือประเพณีลอยกระทง”

รัชนิชักต่ออีกว่า “แล้วเรื่องต่อไปล่ะ”

สิดาเรียบแย้งตอบว่า “ก็เรื่องการละเล่นพื้นเมืองนะซีจ๊ะ”

“ต่อไปนี่คือความแตกต่างระหว่างร่างพื้นเมืองกับร่างมาตรฐาน และความเป็นมาของร่างมาตรฐาน” เพื่อนอีกคนหนึ่งเป็นผู้ตอบขึ้นบ้าง

จากนั้นรัชนิจึงเป็นผู้กล่าวขึ้นว่า “สรุปแล้ววันนี้เราได้ทั้งความรู้และความสนุกสนานกันอย่างเต็มที่ เราคงจะไม่ลืมพระคุณของป้าพิบูลที่ได้กรุณาให้ความรู้ในครั้งนี้อย่างแน่นอน”

คณะผู้จัดทำต้นฉบับ

นายอรรถ เหมะรัชตะ

นายวสันต์ จริตยานนท์

นางบุณนาค เสือสุวรรณ

นางสาวปรณี สันตุสอาด

นางสาวกฤษวรรณ ถ้องทอง

ประธานกรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการและเลขานุการ

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ออกแบบรูปเล่มและภาพประกอบ

นางสาววิภาวี ตรีบุรณ

นายสมเจตน์ กาฬศิพย์

คณะบรรณาธิการ

นางสุภรณ์ สภาพงษ์

นายสมเจตน์ กาฬศิพย์

นายประเทศ สุขสถิตย์

นายไฉนยา ไชยะคำ

นายวิริยะ สิริสิงห์

นางสาวยุพิน ชซาศรี

นางสาวพรเพ็ญ ปทุมศิริ

นางสุชาดา วิทยุณี

นางสาวจันธิญา ไช้ไทย

นางสาวเพรชพรณ โคมสมาลัย

นางสาวนิตยา สุธีร์วุฒิ

นางสาวกฤษณา รัตนวงศ์

นางสาววิภา อัครธรรม

นางรัตนา ภูเขาฤทธิ์

นายสุระ คามาพงษ์

นางวิไลนา บุญเสนอ

นางสาวพิมพ์เพร กงชนะ

นางสาววิญญา สวัสดิ์บุตร

นางสาวปรณี สันตุสอาด

หัวหน้าคณะบรรณาธิการ

บรรณาธิการ

บรรณาธิการ

บรรณาธิการ

บรรณาธิการ

บรรณาธิการ

บรรณาธิการ

บรรณาธิการ

บรรณาธิการ

บรรณาธิการ

บรรณาธิการ

บรรณาธิการ

บรรณาธิการ

บรรณาธิการ

บรรณาธิการ

บรรณาธิการ

บรรณาธิการ

บรรณาธิการ

บรรณาธิการและเลขานุการ

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

ด้วยกรมวิชาการได้จัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสร้างเสริม
ลักษณะนิสัย จินตริ-นาฏศิลป์ เรื่อง เรืองรอง สำหรับชั้นประถม-
ศึกษาปีที่ ๓-๕ ขึ้น กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาแล้ว อนุญาต
ให้ใช้หนังสือนี้ในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๒๘

พ.ร.

(นายพจนอม แก้วกำเนิด)
รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

